

не успѣватъ, причината за това е тѣхната щедростъ. Въ какво отношение сѫ проявили тѣ своята щедростъ? — Въ принасяне въ жертва своите велики хора. Великите хора на единъ народъ представятъ неговите скъпощенности. Тѣ представятъ неговото богатство. Кога богатиятъ човѣкъ принася въ жертва своите скъпощенности? — Когато закъса въ работите си. Следователно, когато единъ народъ закъса материално и морално, той принася въ жертва своите велики хора. Нѣма народъ въ свѣта, който, като е пожертвувалъ своите велики хора, да е придобилъ нѣкакво благо. Когато Гърция пожертвувала своите велики хора, нищо не остана отъ нея. И до днесъ още Гърция живѣе съ своеето велико минало. Тя и до днесъ живѣе съ своите велики хора: Сократъ, Платонъ, Аристотель и други. Тѣхъ цѣлъ свѣтъ знае и почита. Какво създаде Гърция днесъ? Какво създаде България днесъ? Въ развитието си всѣки народъ трѣбва да върви по пътя на дѣрвото. Той трѣбва да израсте, да цѣвне, да върже, и плодътъ му да узрѣе. По плода ще го познаете. Христосъ е казалъ: „По плодовете имъ ще ги познаете.“ Великите хора на единъ народъ представятъ плодовете му, по които ще познаете, какъвъ е този народъ — нищо или нѣщо, беденъ или богатъ. Ако плодовете на единъ народъ сѫ добри, сладки, и самиятъ народъ е добъръ. Ако плодовете му не сѫ добри, и народътъ не е добъръ. Когато Христосъ се приближи при смокинята да види, имали плодове, като не намѣри такива, Той каза: Отсега на таткътъ нѣма да раждашъ!

„Дозволено е човѣкъ да прави добро.“ Кога? — Всѣкога: и въ миналото, и днесъ, и въ бѫдеще. Какво е било миналото на човѣка, това не трѣбва да го спъва. Миналото трѣбва да му служи за поука, вѣрата — за подкрепа въ слабостта му, знанието и мѣдростта — при работата му. Настиня, слабиятъ се нуждае отъ вѣра, работещиятъ — отъ знание и мѣдрост. Българинътъ често употребява поговорката: Днесъ съ пари, утре на вѣра. Това подразбира: днесъ съ знание и мѣдрост, утре съ вѣрвания. Споредъ мене, тази поговорка е на място. При започване на нѣкаква работа, всѣки трѣбва да си каже: Днесъ съ пари. — Може и безъ пари. — Не, безъ пари не може. При сегашните условия на живота човѣкъ нищо не може да предприеме безъ пари: на тренъ не може да се качи безъ пари; въ хотелъ не може да влѣзе безъ пари; хлѣбъ не може да вземе безъ пари. Дето отидете, навсѣкѫде искатъ пари. Онѣзи, които